

Shrnutí programů opatření plánů dílčích povodí

Vodní toky 2015

Ing. Jaroslav Beneš, Povodí Vltavy, státní podnik

Co jsou programy opatření

Programy opatření jsou hlavním nástrojem k dosažení cílů uvedených v plánech dílčích povodí (§ 26 vodního zákona).

Programy opatření jsou tedy vyvrcholením hlavní linie procesu plánování v oblasti vod, kterou tvoří tyto kroky:

- **stanovení cílů**
 - **identifikace vlivů**
 - **hodnocení stavu**
 - **verifikace vlivů a stanovení významnosti**
 - **návrh opatření k dosažení cílů**

Účinnost a komplexnost opatření závisí na přesnosti a exaktnosti stanovení každého předchozího kroku.

Stanovení cílů mají podle odst. 4 § 24 vodního zákona zajistit národní plány povodí a to ve čtyřech okruzích:

- a) pro ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů,**
- b) ke snížení nepříznivých účinků povodní a sucha,**
- c) pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb a**
- d) pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny.**

Cíle by v zásadě měly být stanoveny v rámci přípravných prací na začátku celého procesu přípravy plánů.

Opatření k dosažení cílů struktura návrhu programu opatření

Základní opatření

- VI.1.1. Opatření potřebná k provádění právních předpisů ES v oblasti ochrany vod
- VI.1.2. Opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“
- VI.1.3. Opatření pro vody užívané nebo uvažované pro odběr vody pro lidskou spotřebu
- VI.1.4. Opatření ke zlepšení jakosti vod využívaných ke koupání
- VI.1.5. Opatření pro omezování odběrů a vzdouvání vod, včetně odůvodnění případných výjimek
- VI.1.6. Opatření k regulaci umělých infiltrací nebo doplňování podzemních vod
- VI.1.7. Opatření k zabránění a regulaci znečištění z bodových zdrojů...**
- VI.1.8. Opatření k zabránění nebo regulaci znečištění z plošných zdrojů**
- VI.1.9. Opatření k zamezení přímého vypouštění do podzemních vod...
- VI.1.10. Opatření k omezování, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod**
- VI.1.11. Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění
- VI.1.12. Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů**
- VI.1.13. Opatření přijatá k zabránění vzrůstu znečištění mořských vod
- VI.1.14. Opatření prováděná v souvislosti s přeshraničním znečištěním
- VI.1.15. Opatření pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny
- VI.1.16. Opatření pro hospodaření s vodami a udržitelné užívání vody a pro zajištění VH služeb
- VI.1.17. Opatření ke snížení nepříznivých účinků povodní v oblastech s významným povodňovým rizikem**
- VI.1.18. Opatření ke snížení nepříznivých účinků povodní mimo oblasti s významným povodňovým rizikem**
- VI.1.19. Opatření ke snížení nepříznivých účinků sucha
- a**
- VI.2. Doplnková opatření

Organizace opatření

Jednotlivá opatření plánů dílčích povodí jsou organizována v příslušných listech opatření, které jsou stejně jako v prvním plánovacím období rozděleny do tří základních typů :

Listy opatření typu A – obsahují konkrétní lokalizovaná opatření s identifikací nositele (zpravidla) a náklady na realizaci opatření.

Listy opatření typu B – obsahují buď obecná opatření pro konkrétní vodní útvar (eliminace vlivu z neidentifikovaného zdroje) nebo nově skupinové opatření pro více konkrétních zdrojů znečištění (eliminace vlivu volných vyústí) s lokalizací, nositeli a odhadem nákladů.

Listy opatření typu C – obsahují obecná i konkrétní opatření (např. doplnění legislativy) s platností zpravidla pro celou ČR.

Plány dílčích povodí obsahují listy opatření typu A a B.

Klíčová základní opatření

Klíčová opatření plánů dílčích povodí lze stejně, jako tomu bylo v předchozích plánech oblastí povodí, rozdělit do pěti hlavních skupin:

1. opatření k eliminaci bodových zdrojů znečištění povrchových vod (zejména kanalizace a ČOV),
2. opatření k eliminaci bodových a difúzních zdrojů znečištění podzemních vod (zejména sanace SEZ),
3. opatření ke snížení znečištění povrchových a podzemních vod z plošných zdrojů (tady jsme zatím dost dlužni – problém eroze),
4. opatření ke zlepšení hydromorfologického stavu vodních toků (zejména revitalizace, renaturace a rybí přechody),
5. opatření ke snážení nepříznivých důsledků extrémních hydrologických jevů (zejména ochrana před povodněmi).

Tato opatření byla uplatněna, s výjimkou plošných zdrojů znečištění, ve všech plánech dílčích povodí.

Další základní opatření již byla v jednotlivých plánech dílčích povodí uplatněna rozdílným způsobem.

IV.1.2 Znečišťovatel platí – formálně HSL a LNO. OHL – přetrvávající kontaminace Reslavy a Ohře rtutí ze SRN.

IV.1.3 Voda pro lidskou spotřebu – zpřísnění emisních limitů pro P a přísnější cíle pro P v HSL, HVL, BER, DVL, DYJ a MOR, hospodaření v ochranných pásmech v HSL, OHL a LNO, odstranění sedimentů v HSL a konkrétní opatření k eliminaci P v OHL, DYJ a MOR.

IV.1.4 Voda ke koupání – zpřísnění emisních limitů pro P a přísnější cíle pro P v HSL, HVL, BER, DVL, LNO, DYJ a MOR.

IV.1.5 Omezení odběrů a vzdouvání vod – revize hospodaření s vodami v povodích nad profily s napjatou VH bilancí v HSL, HVL, BER, DVL, LNO, DYJ a MOR, regulace odběrů a vzdouvání v HSL, HOD, LNO, DYJ a MOR.

IV.1.6 Regulace umělých infiltrací jen v HSL.

IV.1.7 Znečištění z bodových zdrojů – kromě klasických opatření pro různé velikostní kategorie zdrojů znečištění i pořízení nebo aktualizace generelů odvodnění v HVL, BER, DVL a DUN.

IV.1.8 Znečištění z plošných zdrojů – omezení obsahu síranů v podzemních vodách v HSL, OHL a LNO, důlní vody v OHL.

IV.1.9 Zamezení přímého vypouštění do podzemních vod – formálně jen v HSL a LNO.

IV.1.11 Prevence havarijního znečištění – formálně jen v HSL, OHL a LNO.

IV.1.13 Znečištění mořských vod – opatření v PDP uplatněna nebyla.

IV.1.14 Přeshraniční znečištění jen v LNO v souvislosti s těžbou v dole Turów v Polsku.

IV.1.15 Zlepšování vodních poměrů a ochrana ekologické stability krajiny – obecná opatření jen v HSL a LNO na podporu retenční a infiltrační schopnosti půd, omezení povrchového odtoku a jeho přeměna na odtok podzemní, redukce nevhodně odvodněných pozemků a eliminace invazivních druhů rostlin.

IV.1.16 Hospodaření s vodami a udržitelné užívání vod – uplatněna jen v HSL, OHL a LNO a zaměřena na správnou praxi pro nakládání se splaveninami, podmínky pro realizaci tepelných čerpadel a likvidaci nepotřebných vrtů v chráněných územích.

IV.1.18 Povodně a sucho mimo OsVPR – kromě části týkající se povodní, která byla zpracována obdobně ve všech PDP jsou zde i opatření v HSL, BER a OHL zaměřená na realizaci konkrétních vodních nádrží.

Variabilita opatření v PDP vzrostla oproti 1. plánovacímu cyklu.

Řady stanovených cílů plánů povodí nebude možné dosáhnout jen klasickými postupy a opatřeními dosud uplatňovanými v plánech dílčích povodí, ale systémovými opatřeními mimo sféru vodního hospodářství úravou sektorových politik. Hlavní problémy představují zejména:

Všudypřítomné látky v rámci chemického stavu vod. V ČR jde zejména o bromované difenylethery, fluoranthen, PAU a těžké kovy (Cd, Hg a Ni).

Chronickým se stává problém pesticidů v chemickém stavu.

Existují významné regionální nerovnosti ve výskytu klasických látek, jako je BSK₅ nebo dusičnany. Pro povodí VN má klíčový význam P.

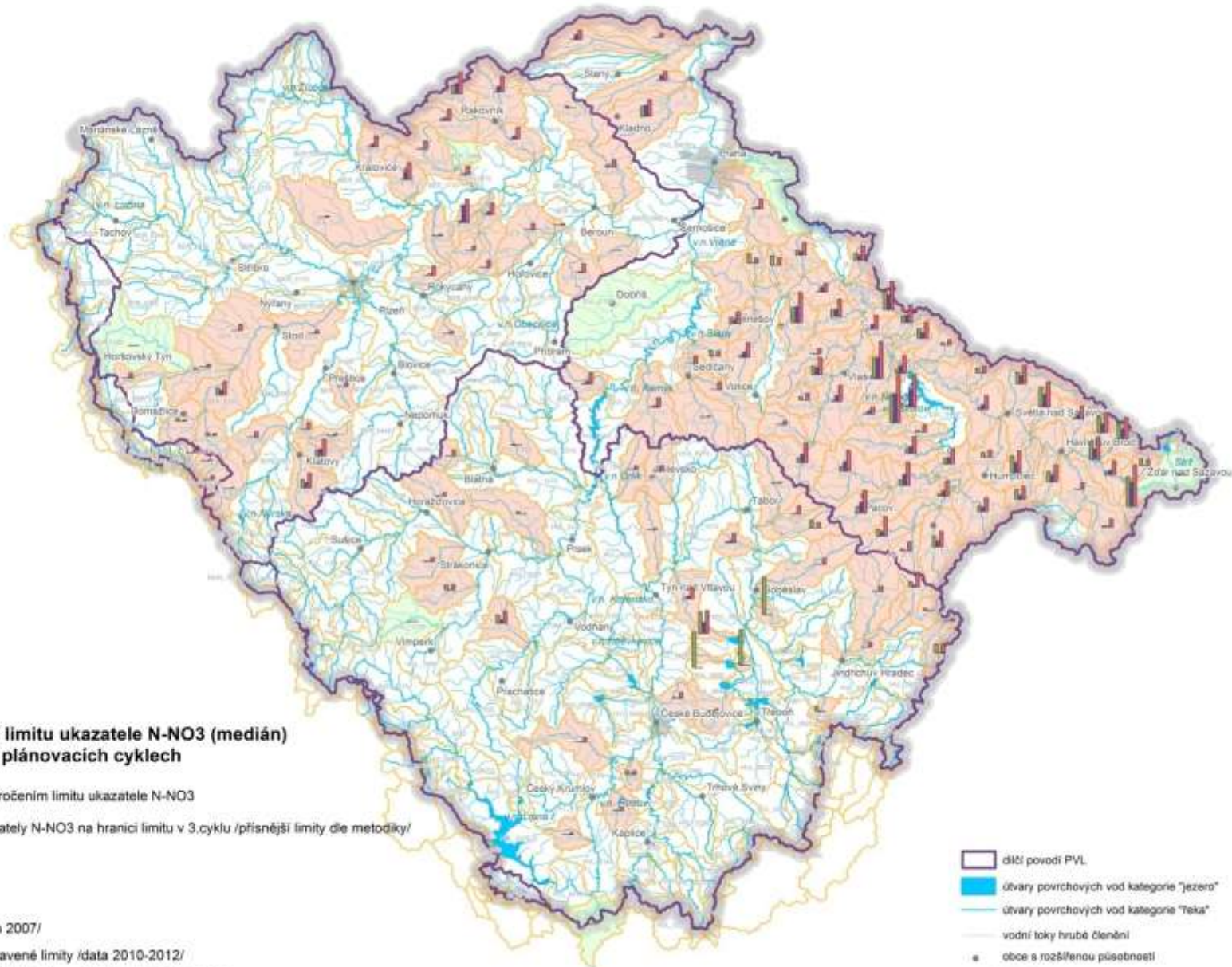
V blízké budoucnosti lze rovněž očekávat, že součástí hodnocení se stanou nové látky – zejména léčiva a hormonální přípravky.

Procentní překročení limitu ukazatele BSK5 (medián) ve třech plánovacích cyklech

- vodní útvary s překročením limitu ukazatele BSK5
- vodní útvary s ukazatelem BSK5 na hranici limitu v 3. cyklu /přísnější limity dle metodiky/

- 170 %
- 1. cyklus POP /data 2007/
 - 2. cyklus PDP - upravené limity /data 2010-2012/
 - 3. cyklus – přísnější limity dle metodiky /data 2010-2012/

- dílčí povodí PVL
- útvary povrchových vod kategorie "jezero"
- útvary povrchových vod kategorie "řeka"
- vodní toky hrubé členění
- obce s rozšířenou působností
- krajská města

Procentní překročení limitu ukazatele Pcelk (medián) ve třech plánovacích cyklech

- vodní útvary s překročením limitu ukazatele Pcelk
- vodní útvary s ukazatelem Pcelk na hranici limitu v 3. cyklu /přísnější limity dle metodiky/

- 840 %
- 1. cyklus POP /data 2007/
 - 2. cyklus PDP - upravené limity /data 2010-2012/
 - 3. cyklus – přísnější limity dle metodiky /data 2010-2012/

- dílčí povodí PVL
- útvary povrchových vod kategorie "jezero"
- útvary povrchových vod kategorie "řeka"
- vodní toky hrubé členění
- obce s rozšířenou působností
- krajská města

Děkuji za pozornost...

jaroslav.benes@pvl.cz

www.pvl.cz